

Buriad-Mongol YEN

BK(b)-lin Buriad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei
Verxoovne Seveedel Prezidiumei oorgan.

Nomero 105 (2745)
1939 onoi
Mai
10
Sreda
16-daxi ziles garna
ULAAN-YDE goorod
BMASSR

ARADAI HURGAGSHADA ALDAR SOLO

SSR-ei Verxoovno Soveedei
yakazaa, xyde
gaganarai tusagaar ilgarhan
iegosed bolbol sojuuzai
enudaar ba medaalnuun
sagdagdaba.
xyde hurguulinuudta xil
hurguulida hurgalgiin
weed xymyzyylgin xere
extim hain amzaltanuudai
huralsalai xydelmeriij
oor tabihanaa dene
obshchestvenne azabaidal
tivnaar xabaadalsahanai
4 milang garan hurgag
sagdagdahan, tedenher
nyyden—oronol deede
oor—Leenlei oordenoor
gdbaba.
ene, eue tusagaar suxa
bolbol manaida aradai
sa xadaa jamar, ugaa jixe
tyrgegedhiilin xaruulna
dol gaixamsg pisaatels
ceexov bolbol 1900-aad
da lime gomodoltogor,
ilm Goorskodo bisee hen
din, sesen, obrazoovanno
ga, orod dereevnide
suxala bathiilin medee
ul Manal Rossiido tere
mar negen, tusagaar ys
tabixa xeregtel, aradai
obrazovaanlyggee, gy
daa muusa saatagdahan
barigdahan ger shin
handaran unaasaxa geze
og jym haamnai, tiin te
tygoor le xexe xeregtel
Hurgagsha xadaa eeri
xeregtre xaluunaar inagla
artist, xydoznig baixa
teed, manaida—xara
merisen, muusa obrazo
xyn baldag, dereevnide
kijili hurgaxaa osoxodoo
ende osohon singeere,
oggoor osodog. Tere x
osxelen, xaranxi ba ky
ileemee aldaazarixa ha
ya. Tere xadaa dereevnide
xyn baixa, myzligei byxii
rylnuudtan, xariuusaza
ot, myzligynd bolbol an
ba xyndelegde dos
sijili tereende mederxe,
xyn tereeniji zanda
gegyl.. manaida bultanai
singeere: yriaadnig, ba
wochnig, poop, stanovoi,
azullin popechitel, starshi
myn hurguulini ins
geze neretei aad le
waniitji haitar tabixii
arin oorkugal cirkylaar
nigtaar dyrrgexiil le
tabidag tiime cnoov
terenel iilnostili do
zergely, egeel tiime
johoto. Aradii xymy
olgonogyt? — aradii
eylyke xynde, zed-sadxa
baixa geese munxag ja
geese abadaa.

zovol, Goorskodo xelehen
usagaar ysllovinuud bol
namza baihan aad, bodo
ree bejlee. Kapitalis
unagaahan, socialistis gy
baiguulhan arad bolbol
gegeerelei byxii aar
jike anxaralar x
hurgagshi nereli deere
Xyde hurgagshi, kyl
mirhee taharangi baihan
uidxarta gansadalai me
mnee, ygei ba baixa
ygyi. Manal hurgagshan
Til Stalinska Konstituu
ba enteresydiin
alagdagdag, soveed intel
tyry tyry otriaad, 969
temesegsdei—socia
bgestvili baiguulagdad
baina.

Poenvide, hurgagsha xadaa
texeddyd-kulaaguudta eser
seleesi ba kollektiviza
run, strelbshig bolon yseen
ivigalga. Sagdagdahan hurg
gaxaa spisog soo—kolxo
organizaatornuud, kol
stroin propagandi
geen agitaatornuud olon
Revoliyee xadaa de
buul ygeer ba gynzegli
geleze baixa yledet
be bydylig dosooti
hoto le chnyys, fyt
xyn xadaa zaisan
magyi, zilitel baiza
baiga. Hurgagshan
maassan xadaa revo
tyry ylii zilnyydh
bolsevig ynenitli me
medere, tiin, terenili
romgoigoor jabaa.

(Praavdi tyry biseghee)

Voeenne spcialiistnuudai sine otriaad

Lenin ba Stalini bolbol revo
lyyced bagsanarai ugaa jixe
udxasanartai baihiji negete bi
se zaadag baigaa. 1920 ondo
Leenin bolbol „paartital, terenei
ideinyddeti nlagta xolbootol
baixa, terenei dyxkeer netber
gi baixa, eerlingee xydelmeri
sen maassiji xanduulxa, tede
niili kommuunizmin dyxeer
nebteriyxe, kommuunistnuud
jy xeneb tereende xydelmeri
sediti ziinterisoovanna bolgogo
johotol, tiime pedagogiiceska,
bagasanarai personaalaai sine
armiliji xymyzyylxii” durad
xahan baina. „Aradai bagasan
rai flanga bolbol socializmiin
yndehe huuri deere sine az
baidaliji baiguulza baigaa,
manai oronoi azalasadai aguuilxe
armiliji xuxaliin xuxala caast
nuud negen myn bolno”,
geze nyxer Stalini bolbol 1925
ondo bagasanarai negedege
sjeedzili amarsalkadaa, xehe
baina.

Paarti ba praviitelstvo bol
bol aradai gegeerel tuxai sag
yrgelze anxarala tabidagai
asaar, revoliyecin zilnyyde
yjede xeden arbaad miangan
sine hurguulnuud barigdau,
huralsal-xymyzyylgin xydel
merili emxidzige halzaru
lagdaa, bagasanarai materialna
baidalani deseselylegdee.

Sagdagdagsadai dunda—bag
sanarai gurban yjeten bii. Xu
sanai yjetenei erxim tyleleg
sede Jylyja Mixailovna So
veeljeva, bolno, ene xadaa
eerlingee byxii ami bejiji hurg
uulida ygehen baina. Tere
xadaa Kazaanska hurguulida
(Paavlova - Posadski raijon)
hurgahan baina,—myne Jyly
ja Mixailovna bolbol eerlingee
tyry ylii huragsadai asanariiji
hurgaza baina. Staarsa yjetenei
erxim tylelegsedee, myn U
kraillini soloto baga Kornei
Paavlovic Symanovski, narata
Gryziin Goritsko raijonhoo
Grigorii Levanovici Gdyrdzil
ze, Seregi Mironovici Kitrovi
egeze — Aanna Mironovna
Kostrikova gegsedi orlosno.
Bagasanarai xojordxi yjeten,
soveed ylii xnd bolbol ton olon
gaixamsg tylelegsedee yge
Ede xadaa pedagogiiceska aza
lai bodoto maasternuud myn.

Sagdagdagsadai dunda, myn
hurguulnuudta entyzaazmtai
gaar xydelmerilde, socialistis
oobchestvili xymyzyylgin xymy
zyylgin toloto xisenyidjii
xaruuldag zaliu yjin bagsanar
olon baina. Eneende toloto
ziseen xadaa Goorskovo
oblastshoo exener baga Jer
myyksina Kaliininska oblast
pedagogikin jike maaster
ba zorimgoi novaator—nyxer
Voolkovo bolno.

Paartiin XVIII sjeedz bolbol
gurbadaxi tabanzilei suxaliin su
xala zorilgonuudai negen bol
gon, goorodto bygedenitii dun
da obrazovaaniji bejellyyle
derevnide ba byxii nacionaalsna
respybliknyyde bygedenii
tiin doloonzilei, dunda hur
salii bejellyylgin zorilgii ta
bihan baina. Gurbadaxi tab
zilei esete, gooroduud ba xy
delmerisedei posiookonuudda
xi exin ba dunda hurguulnuud
ta huragsadai too xadaa 8,6
millionhoo 12,4 million
jike bolxo, xarin xyde niu
taguudta—20,8 millionhoo 27,7
million yxter olon bolxo bai
na. Ede arbaad million yxi
bydylji hurgaxa ba xymyzyyl
xayabdal—xyngexen xere
biye.

Myne baaga bagsanarai
armiliji byxii xse ba eene
giili mobilizaacalga eridgex
baixa. Xušanal, oopedoob zeb
seglegdeben bagsanarai aasaar
bedelegdeben, ugaa olor sine
nyyd kaadrnuud (550—600 mil
gan xyn saxuu) xeregtel. Sine
kaadrnuud ba tereelen byxii
deere bagsanarai bolbol soveed
xymyzyylge ba xamagai ty
ry—eerlingee exe orondo,
eerlingee aradta, Leenin—Sta
nal paatida inaglalaar xymy
zyylgin jabuulxa argatai baixa
johoto.

Main 10-da, sybbootodo, zuu
zalad kommuunistnuud ba
socyyvstveyşeniyd bolbol aza
laaga jyrin bytessi 270 pro
cess deeselyylze, asaa teelge,
vagoonuud ba parovoouzuudai
remoontolgilii azalai ugaa jixe
entyzaazmtaigaa jabuulhan

Xydelmerisen Tariaasanai
Ulaan Aarmilin voeenne akade
minyydte gyrenei ekzaam
nuud ba diploomo projektny
dili xamagaalga dyryree. Ulaan
Aarmi bolbol komandiirnuud
naqaalnuud, komissaarnuud
inzenereyny, azaxilnxid ba
busad ynderkalliflirovanne
specialistnuudai sine otriaadi
oirin ydernyydte abxan.

Revoliycin tyryylii zilnyyde
manai orondo oriodool 5 vo
jeenne akademinyd ba nege
speciaalna faklyteed baikan
jym. Myne, RKKA bolbol 14
voeenne akademinyd ba 6
voeenne speciaalna faklytee
dydte baina. Ene zilde, Ky
beşte, voeenne-medicinske
sine akademii baiguulagdaba.
Myne, voeenne deede hural
salai zavedeninydte xori mian
gaha deeze xynyyd huraza
baina.

Gyrenei ekzamenacioonno ko
missanuud xadaa dyryggesedel
20 procentdenb tuxai diplo
muudjili ygebe. Ene zilde vo
jeenne akademinydli dyry
ggesedel dunda, byxii oron
doo yrgenoe medegdehene so
baina.

Ton elite erdemted bolbol
nauučna xydelmeri ba voeenne
specialistnuudai kaadruud
beledxelli tolgollono, teden
retib dunda 6 akademigyyd,
Nauukanuud Akademii kor
respondeentnydei 9 cleengyyd,
nauuklin 12 gabijaata deejateli
nyy, nauukanuudat dook
tornuudat erdemte zergetel 86
professornyy, nauukanuudat
kandidaattudat erdemte zerg
tel 46 professornyy ba busad
baina.

Myne, akademiqueske
huralsal kyyrsili amzaltat
gaar dyrygehen xybyyd bolbol
praktiçeska xydelmerilin tulada
Xydelmerisen Tariaasanai
Ulaan Aarmida busaxan.

Nyxed komandirnuud, inze
neernyy, vraaçuud ba polit
xydelmerilegded!

Taanar xadaa anxa tyryyse
bojeccydy baihanaixhaa ondo
bolzo, aarmiltingaa zergenyd
ten daxin orobot. Myne, toor
cesko energeie elbegzehen,
teoriicheskis haitar zebseglegde
hen taanar bolbol voeenne
xeregt, manai Ulaan armiliji
speciaalna obslyyzevelgii
asudalnuudta saasadaa ehe
de xygexiin tula eheedinge
xysenyidjili bolesvileg xatu
zorilgoor xeregle xe johotoit.

Taanar bolbol Xydelmerisen
Tariaasanai Ulaan Aarmilin ko
maandno-politiçeske ba naqaal
ziseen xadaa Goorskovo

oblastshoo exener baga Jer
myyksina Kaliininska oblast
pedagogikin jike maaster
ba zorimgoi novaator—nyxer
Voolkovo bolno.

Taaanar xadaa anxa tyryyse
bojeccydy baihanaixhaa ondo
bolzo, aarmiltingaa zergenyd
ten daxin orobot. Myne, toor
cesko energeie elbegzehen,
teoriicheskis haitar zebseglegde
hen taanar bolbol voeenne
xeregt, manai Ulaan armiliji
speciaalna obslyyzevelgii
asudalnuudta saasadaa ehe
de xygexiin tula eheedinge
xysenyidjili bolesvileg xatu
zorilgoor xeregle xe johotoit.

Taanar bolbol Xydelmerisen
Tariaasanai Ulaan Aarmilin ko
maandno-politiçeske ba naqaal
ziseen xadaa Goorskovo

oblastshoo exener baga Jer
myyksina Kaliininska oblast
pedagogikin jike maaster
ba zorimgoi novaator—nyxer
Voolkovo bolno.

Styvyjše sostaavai, niagta zاغ
sahan, aldar solo xynyyde
susarşagyl xydelmerilke ujal
taibdi. Ondoogo xelebel, ta
nar bolbol albanaga ujalgin
johoor baihan le gazartaa, xaa
nasji, xezesji, voeenne alba
ni byxii uçaastoguud deere şin
zorimgoogo, jike, xatu şan
gaar xydelmerilek xeregti.

Akademinyde orxizo, prakti
çeska xydelmeride şilzen or
xodoo, taanar bolbol manai vo
jeenne akademinydxi bulad
discipline, organizoovanost
ba kylstyrynost xadaa myn
tereşelen byxii armidasj, ma
nal amzaltanuudat ba tulalt
nuudai tyry huuriin ba zaloo
gon myn baihiji minuuta
daşılı martaxa Johogiyit. Discip
line, organizoovanost ba kyl
styrynost bolbol taanarai sag
ygelziin xaninuudtai baixa jo
hotol,

baixa azalai discipline bolbol
xyseer ba taşuurdaag, ba
guulagdagdag baihan hanan, ka
pitallizmi yedexi ylesxelen
bolbol xydelmerisediji kapita
lis kaatorgada namnadag. By
ryzaazna stroi yjede azalai by
teeslin urgalt xadaa xydel
merisedei baidiliji xyngedxene
biye, xarin, tereeniji muudxa
na ba kapitalis oronuudai ob
şestvenne doxoodton xydel
merisedei dəxoodoi xubili
ulam byri baga bolgono. Ene
proceess xadaa myne yjede
faşizmlin gyrenydyt ilangala
jike delger baihan. Ziseen,
germaanska akcioneerne ob
şestvonuud bolbol ofisialna
mudeenydei joho, yse 1932
ondo garzataiga xydelmeril
deg baiga, xarin 1936 ondo
tedener xadaa 3 mld. maarka
olzo (pribel) abhan baihan.
Tixeden, faşis Germaanidaxi
xydelmerisedei azabaidalain
xemze yderbyri ulam doo
orozo baihan.

Ilalta tyres socialistis revoli
yye le, xydelmerisen angı ba
azalisa maassanuudiji kapitalis
bogolşolgoohoo xaxasulza şa
daxa baihan.

Byryzajili unagaaza, tereeniji
esergyyselgijii daraza, 1917
onoi Oktiabrda ilahan, Ros
sin xydelmerisen angı xadaa
xoyordoxi, yemze berxe
zorilgii amzaltatagaar şid
xexe—kapitalis yiledberili
tome, teknicheskis xygzelte
socialis yiledberi helgexe,

Kommuniis sybbootnigudt
adlı, tiime jyyme kapitalis
oobşestvodo baigaagyi, baina
yi ba baixaş ygei geese.

Kapitalizm bolbol jyyn de
rehee krepostnilçestviji laab
gebel, tere xadaa azalai ynder
bytessi asarhan baigaag. Ge
bos, xerbee krepostnilçestviji

baixa azalai discipline bolbol
xyseer ba taşuurdaag, ba
guulagdagdag baihan hanan, ka
pitallizmi yedexi ylesxelen
bolbol xydelmerisediji kapita
lis kaatorgada namnadag. By
ryzaazna stroi yjede azalai by
teeslin urgalt xadaa xydel
merisedei baidiliji xyngedxene
biye, xarin, tereeniji muudxa
na ba kapitalis oronuudai ob
şestvenne doxoodton xydel
merisedei dəxoodoi xubili
ulam byri baga bolgono. Ene
proceess xadaa myne yjede
faşizmlin gyrenydyt ilangala
jike delger baihan. Ziseen,
germaanska akcioneerne ob
şestvonuud bolbol ofisialna
mudeenydei joho, yse 1932
ondo garzataiga xydelmeril
deg baiga, xarin 1936 ondo
tedener xadaa 3 mld. maarka
olzo (pribel) abhan baihan.
Tixeden, faşis Germaanidaxi
xydelmerisedei azabaidalain
xemze yderbyri ulam doo
orozo baihan.

Byryzajili unagaaza, tereeniji
esergyyselgijii daraza, 1917
onoi Oktiabrda ilahan, Ros
sin xydelmerisen angı xadaa
xoyordoxi, yemze berxe
zorilgii amzaltatagaar şid
xexe—kapitalis yiledberili
tome, teknicheskis xygzelte
socialis yiledberi helgexe,

Mynederei noomerto:

Aradai hitragşada aldar solo.

SSSR-ei Oborooniin Aradai Komissar
rai prikaaz.

Aguujixe yysxel.

Socialis malaxalda terelei xysete baa
za baiguulxiin tyloo temesel tuxai.

Sabşalan sa ytyyzne azaxii.

Aradai azaxii texniçeske rekons
ryykciiji tygesxelge.

ZURAG DEERE: Nyxer M. I. Kalinin bolbol SSR
Sojuuzai oordenuudaar şagdagdahan, Koroo'bontonoi bylin
cleengyydei dunda.

(TASS-iin fotoxrooniko).

g. Moskvaa

№ 86

1939 onoi main 7

1939 onoi main 7

1939 onoi main 7

1939 onoi main 7

Buriaad-Mongol aradai istoorigo ton jixe sobiiti

Yndehen xele bișegee şudalxada xyngent boloo

Buriaad-Mongoloi bişegiliyi orod alfaviidita oruulalga bolbol ton jixe politiçeske udxaşanartai baina.

Xuuşan mongol ba latin alfaviiduu bolbol mynönei şineer urchan halbarza bai-gaa, foormooroo nacionaalsa-na, udxaaraa socialis kyltyrili ynder deede erilte-nyydiili jaabasji xangaza sadaxagi balhañili, manai res-pyblikini azalşad byxen, osheddingee azal xydelmerili práktikahaa medened.

Tedenei eriltiji xangaza,

Buriaad-Mongoloi bişegiliyi orod alfaviidita oruulalga tuxai BMASSR-ei Verxoovno Soveedei ykaaz bolbol myn namajli basulna.

Mynöe, şine alfaividii jabuulga xadaa xeden veekenydeer zoxioogdohon aguujix orod aradai kyltyrili ba Maarks-Eengels — Leenin — Staalinal aguujix hurgaaliyi gynzegi-goer şudalxilin dyrynen arga baidalnuudili Buriaad-Mongol azalşadta olgono.

I. BUXAAJEV.

Yşee nege jixe alxam

Buriaad-Mongoloi, socialis damzuulan olguulka arga xy sed xangagdahan baina.

Ede byxil deerehee, bidener unsagşadta gazeed, nomuudilji unsaza, terenilji olgoxodoma Jix zoistol, xyngent boloo lime argin bli bolood baixada, bidener xadaa şine alfaviidta tygoer, haitar hurašaxili byxil oroldolgo tabixabdi.

Manal respyybliki prilgorodno raoonoi Ulaan Erkreg kolxozol çleen, BXAV-iin kanaldaa

N. Cedipov.

Prilgorodno raoonoi Ulaan Erkreg kolxozol çleen, BXAV-iin kanaldaa

Yşee nege jixe alxam

Socialiis malazalda tezeeli xysete baaza baiguulxiin tylöe temeseje!

KOLXOOZNIG-LYGOVOOD GERAASIMOVAI OOPEDIJJI BYXII XEMZEEGEER, YRGENӨӨР XEREGLEXE!

SABŞALANGAI URGASIIJI DEEŞELYYLXIIN TYLÖE

(Tarbagatain aimayai, "Kraasna zariaa" kolxoozoi kolxoozno aktivai soveşçaniihaa).

Hajahan, "Kraasna zariaa" kolxoozno aktivai soveşçaniihaa. Ene soveşçanii deere malaxid, lygovooduud, po-wooduuud, ybeged, xygşed ba-ble blse kolxoozno aktivai xad-adsahsan baina. Aktivai soveşçanii xadaa sabşalangai ba-sereşiliñ gazarnuudai urgasiiji deeselyylyke tuxai, Selenglin al-gal, BKP(b)-ein XVIII sjeez-nerezmète kolxoozoi solo-lygovood—kolxoozng ny-V.A. Geraasimovai leekcijii yzebe. Ende yge xele-kolxooznguud, lygovood, xygşed bolbol gektar byrihе 30 ceentner, zarin uçaastkanuudaa 50-60 ceentner ybehe xurlaaza abxa byxil ylovoitoi baina,—geze tere ybe- gen xelebe,—bidener, ybeged xadaa kolxoozno zaluusutaa tuhalxa johotoibdi, sabşalangai ba-beşeriliñ gazarnuudi-jaa jaaza uhalxa, jaaza ydobraalxa ba tedenei produktiv-nostilliñ jaaza deeselyylyke talaar tuhalxa, şadalaigaa zergeer za-za ygeze johotoibdi.

Saşaşan, yge xeleşsed polevol brigadiirnuud bolbol oħedtē konkreetne ujalguudilji abhan baina. Ziselekde, 1-dexl brigadiirn brigadiir nyixer Timofeejev bolbol 1939 ondo 27 gektar sabşalangai gazarhaa 55 ceentner ba 50 gektar ga-zarhaa 35-40 ceentner ybehe xurlaaxab, geze uhalga abba. Myn, xojordoxi brigadiir brigadiir nyixer S.I. Jefimov bolbol 20 gektar gazarhaa 50 ceentner urgasiiji xuriaaxa tuxai ly-wood nyixer Geraasimovai pedili xaluunaar demzexe, xurşaxa xeregtel, jyjy gexe-ne oopediiji manai ysloovi, manai kolxoozoi ysloovidio redeere xeregleze bolxo baina. Xerbee, bider bolbol sabşalangai gazarliji uhalgaar seberleger xangaad, te-dee bornoilgo ba ydobi-gliji jabuulaaad baigaa haa, salangai zarim uçaastka-dhaa 80-şji bise, xarin 100 tiner xyrter ybehe xuriaaza xabdi. Gansa le, ynder ur-şii xuriaaxin tytöe oroldos-por xydelmerilxe, sabşalangai gazarliji hainar xaruuhalxa attegi— gehen baina.

P. ŞEVÇENKO.

Kabarai urin dulaan Jireze, tala daidaar nogoon urga-malda sadxalan belšeeri bii boloo.

ZURAG DEERE: ynieedyyd belšeze jabana.

(Mixailovai foto).

Sabşalan ba ytyyzne azaxii

SSR-ei Aradai Komissaarna-Soveed bolbol 1939 ono-tilin 25-d, SSSR-ei respyyb-yyd, ooblastnuud, xizaar-dai, terenei toodo manai ybyllkitin kolxoozuudta ondo malysxeberilgii gy-plaaniñ batalhan baina. Dysesberilgii gyrenei plaan-ol socialiis malazaliji saa-ni ulam xygzeelgii talaar, xariaalangal oorgaunuud ba-zoñiguidai todo prograam-XVIII partiiina sjeedzin-apeska togtoonuudilji be-rgiñ programma myn.

Buriaad-Mongol respyyblikin illis malazalda tezeeli be-aaza baiguulangyiger, tus-lijii dyrgexiñ argagi. Yede manai respyyblikin kolxoo-zuud bolbol navoozoigoo jixen-xiljins xerelegdegyi ba yteg sabşalangii uhalalgii ton ji-xe arganuudai balhan deere-heen, yteg sabşalangii ulam yrgedxeze, ynder sentel ba-elbeg ybehe xuriaadag bolxiñ byxil ysloovinuud manaida bli-baina.

Yteg sabşalan xadaa ynder urgasaa ygedeg deerehee, tezeeli bexi baaza baiguulgada sil-dexxii udxasanartai. Ziselekde, Selenglin aimagal, Zargalantii selissoveedi, XVIII partiiina sjeedzin nerezmète kolxoozoi kolxoozng, respyyblikin soloto lygovood nyixer Vasilii Aleksa-drovic Geraasimov bolbol zil-hee zil byrli eorlinge uçaastog-

deerehee

jabuulagdaxaa bolişohon ba-gaa.

Ton jixe ploşçadıltai yteg sabşalan (navoozoor halzaruu-lagdahan sabşalan) xadaa myne-yjede, jyrlin sabşalangai gazar-haa baga urgasaa ygene.

Eenee deerehee, ybehe xuri-alga ba silos daralgın pla-nuud zilhee zil byrli ygilidexg-dengi baiza, malazalda tezeel ugaa jixeer dutadag baina.

Ilmil uşarhaa, ytyyzne azaxii hergeen delgeryylze, yteg sabşalangal ploşçadıllı yrged-xelge, terenei urgasiiji deesel-lyyle bolbol myne-yjede, socialiis malazalda tezeeli baa-zili byxeyylygin şuxaliñ şuxa-la zorilgonuudai negen bolno.

Manai respyyblikin kolxoo-zuud bolbol navoozoigoo jixen-xiljins xerelegdegyi ba yteg sabşalangii uhalalgii ton ji-xe arganuudai balhan deere-heen, yteg sabşalangii ulam yrgedxeze, ynder sentel ba-elbeg ybehe xuriaadag bolxiñ byxil ysloovinuud manaida bli-baina.

Yteg sabşalan xadaa ynder urgasaa ygedeg deerehee, tezeeli bexi baaza baiguulgada sil-dexxii udxasanartai. Ziselekde,

Selenglin aimagal, Zargalantii selissoveedi, XVIII partiiina sjeedzin nerezmète kolxoozoi kolxoozng, respyyblikin soloto lygovood nyixer Vasilii Aleksa-drovic Geraasimov bolbol zil-hee zil byrli eorlinge uçaastog-

GERAASIMOVSKA ZVENOO ORGANIZOVAALBA

Xorilin aimagai, Doodo-Xudanai somonoi, Moolotovol gektar gazarta jyriin seber-lelige xexe—geze tus kolxoozi-niguud bolbol kolxoozolgo xamtiin suglaan deere respyyb-likilin solo loygoood nyixer Geraasimovai leekcijii xelseed, terenili xaluunaar demzabe. Ene suglaan deere, 10 gektar ta ydobreenti xexe, 50 gektar sabşalangai gazarliji uhalxa, 73 gektar gazarliji burgaaha xarta-

Dorzijev.

URGASIIJI DEEŞELYYLXE

N-Selenglinse. (Manai sob-koorrhoo, telefoonoor abtaba). Zagastan somonol, Staalinai neremzète kolxoozoi kolxooznguudal xamtiin suglaan xadaa kolxoozng-lygovood nyixer Geraasimovai iniclativili demzeze, sabşalangai urgasiiji deeselyylygin talaar ujalguu-di abaa: 1939 ondo sabşalangai gazarta ydobreentili hainar Jabuulhanai ba terenili hainar xaruuhalhanai aşaar, 10 gek-

C. DONDUKOOV.

Vnder urgasiin tylöe ujalguuud

Sosnoovo-Ozloorsko. (Tele-foonoor abtaba). Jaruunilin aimagai olonxi kolxoozuutta, respyyblitkin soloto lygovood-staxaanovet nyixer Geraasimovai ooped yrgeneer xelsegdeze baina. Kolxoozuudal xamtiin suglaan deere yge xelehen kolxooznguud byxen xadaa ene lygovood oopediiji xaluunaar demzeze, hainaa, sabşalangai gazarhaa ynder urgasiiji xuriaaxa byxil ysloovit. Ene zilde gektar byrihе 30-40 ceentner ybehe xuriaaxa abxiin tylee ton organizoovannoor, agrotexniçeske xemzeejabuul-ganuudilji zybeor xeregleze temesexbdi—geze xelehen baina. Eneenei hyyleer, Bazaarov, Meşkyjeva, Osodjuuv g. m. kolxooznguudal yge xelehenei hyylde xamtiin suglaan ilme togtool abba:

"Mynе zilde, 800 gektar sabşalangai gazarliji uhalxa, Kyndti, Dabaata g. m. gazar-nuudta kanaava tataxa, xerbee urda urda zilnyyde gektar byrihе 10-12 ceentner ybehe xuriaadag baigaa haa, ene zilde agrotexniçeske xemzeejabuul-ganuudilji zybeor xeregleze, 20-30 ceentner xuriaaxa".

Ene meteer, soloto lygovood nyixer Geraasimovai leekce xadaa olon kolxoozuutta xaluunaar demzegdeze ba praaktika-xeregledeze baina.

Cesiipov.

50 garan kolxooznguudal xabaadalsalgataigaar bolhon, Pogromnisko selsoveedel, Voroshilovoi neremzète kolxoozoi xamtiin suglaan deere yge xelehen kolxoozng-lygovood nyixer Tygylkoov Mixail bolbol eorlinge kolxoozdo geraasimovska zvenooji organizoavalza, sabşalangai gazarliji uhalxab, tereende ydobreentili xexeb geze uhalga abhan baina. Gadna, nyixer Tygylkoov bolbol namag gazarnuudaa xataaza sabşalan bolgoxob geze uhalga abaa.

Myn tereşelen, Yıldergelin somonoi, Kirovei neremzète kolxoozdo Geraasimovai leekcijii xelseze yzelgitin talaar kolxooznguudal xamtiin suglaan bolhon baina. Ende yge xelehen, polevel №2 brigadiir 1-dexl zvenogot zvenovood nyixer

abza, ydobreende xeregleze bolxo.

Gazarai şanar ba reljeefhee dildiüdüülza, sabşalan deeree 2-3 ba 4 zil bolood, daxlaad-xiaa navooz gargaxada bolxo. Ylemze xuurai, uhalagdagdag-yteg sabşalan deerehee gektari 50 ceentner xyrter ybehe xuriaahan baigaa, xarin zergeleed baian jyrlin sabşalanha tektaar byrliin, oriodoo 10-12 ceentner xuriaagaa.

Lygovood nyixer Geraasimovai oopediiji johoor, sabşalan-gariji navoozoor haizaruul-xada, sabşalangai nogoonuudai botaniliçeska sostavaans xubila, nogoonol sanaranb halzaradag ba şinenyid, ton ynder şanartai nogoonuud ur-gadag baina.

Namag, noiton gazarta bisę, zygeor haerelbeg gazarnuudata (gol, gorixonol dergede) ytyy-gidilji baiguulxada, terenei urgasanb elbeg ba nogoonol şanaranb ylemze hain baigag jym. Ytyy-gidilji uhalxagyide, gandu zun bolxodo, nogoonlin naranda jixeer gandagag baina.

Ilmehee, ytyyzne azaxiiji baiguulxada urdanb bailan, uhalalgii byxil sisteemyidilji hergeen bodxoxo ba şinenyid yteg-yidilji kolxooz byxendee baiguulxa şuxala.

Ilmehee, ytyyzne azaxiiji baiguulxada tula urdanb bailan, uhalalgii byxil sisteemyidilji hergeen bodxoxo ba şinenyid yteg-yidilji kolxooz byxendee xeregleze.

Onoxoin meliorativna oopediiji staanciia ba soloto lygovood nyixer V. A. Geraasimovai oopediiji johoor, yteg sabşalangii 3-daxin uhalxada ylemze hain urgasaa ygedeg baina.

Gazarai gedehenei hyyleer, tere darii negedexlee uhalxa şuxala. Nogoonuudai urgasaa

LYGOVOOD GERAASIMOVAI OOPEDIJJI BYCEDIN DOSTOJAANI BOLGOXO

Xiaagtiin aimagai, Jezoovali neremzete kolxoozdo, solo loygoood nyixer Geraasimovai oopediiji delgeryylge tuşaa kolxooznguud uhalga abba. Eneenili bejelylykli xeregtel, kolxoozdo 5 kolxooznguudai sostavaatagar geraasimovska zvenooji organizoavalba. Eneenili bejelylykli xeregtel, kolxooznguud uhalga abba. Ende yge xelehen kolxooznguud bolbol manai kolxooz xadaa aimag dotoroo malazalai tomoşog kolxoozdu-negend myn baina, tilmee-tula tezeeli bata bexi baazilji baiguulga bolbol şuxala asudal bolbo geze xelebed. Hyylel zilnyyde malnuudai too tolgojin jixeer olşorhon deerehee malnuud tezeeler dutadag baina. Tilmeehee, Geraasimovai oopediiji yrgeneer xereglege, tere-niili bejelylygge—tus kolxoozol kolxooznguudai tyryyşin zo-rligund myn bolno.

"Ybeheli bise dutadaghaa, xeden zilnyyde manai kolxoozoi malnuud jixeer turadag baihiliñn bidener medenebd, oħedtē yzehene baihiliñn abba: 1939 ondo 60 gektar sabşalangai gazarliji uhalaxa, 100 gektarliji navoozor ydobraialxa, myn tereşelen, kolxooznguudai suglaan bolbol 60 gektar sabşalangai oopediiji uçaastogta tahaixa, duras-dahan xemzeejabuulganuudilji bejelylykli talaar lygovoodçeske brigadilji organizoavalba geze togoogood, "Ulaan Tar-bagata", Moolotov, Kirovei neremzete kolxoozudilji socorevnovaanida urba.

Geraasimovska xdeleeli yrgeneer delgeryylgeere, tezeeli bexi baaza baiguulxiin tylöe oroldostor temeseleere, tus kolxoozoi kolxooznguud bolbol malazalaa tezeeler xye-sed xangaxa ba "malnuudat ba gaxaxnuudai too tolgojin 2 daxin, ebete malnuudai tooji 40% moridol tooji 35% ologoruul-xa" geze, BKP(b)-ein XVIII-daxi sjeedz deere aguuljix Staali-nai tabihan zorilgonuudilji dyrygexi jadabdalda ysloovi baiguul-ga baina.

VAAMPILOVA.

ZURAG DEERE: Selenglin gospolemrassaadnigai uç. ins-pektor Marija Aleksandrova dojaarkanuudfa ynieede. tugallahanai hyylde xaruuhalgi jazaaz baina.

(Černovovai foto).

exilhenhee ba negedexi uhalal-giin hyylde 2-3 nedeli yngre-baixadanb xojordoxio uhalxada bolno.

Xuural, selmeg pogoodilin sag yrgelze baigaa haa, xydee nogoonuudai sesegile baixa-yedje gurbadaxi uhalalgii xe-xede ylemez hain jym.

Uhalalgii bolbol elbege xeg-dexe johotoi balbasj, yni uðan sag sooy yrgelzelje jo-hotoi. Nogoonol urgaza baixa-yedje, yni uðan sag sooy uhalalgii yrgelzelyylde sabşalangai ton hain urgamlanuudai xygzelte haatdag ba yrmehi, xiaag g. m. tezeeli xereggyl urgamlanuud bil boldog baina.

Ytyygei şanarliji deeselyylykli xeregtel ton jixek uðaşanartai baina. Ilyyniin exin, zarinda iyyyniin xaxad xyter, malnuudilji sabşalan deere belşexee, myn ybehe yrgelzelyylde sabşalangai xamtiin suglaan ilme togtool abba.

Negedexi sabşalangii hyylde 5-8 xonog yngredeb baixadanb xabarai sagta nogoonol urgax-aha urda podkormko xehen baina. Staxaanovcuud-lygovooduud bolbol, tarlaan azalai staxaanov-cuudat adaliaar, lygovooduudai zvenoonuudilji organizoavalza, oħedtē sabşalangai uçaastogliji tuşaaza abaa, hanai xailaxaha exilze, na-marai hyyl boltor tereen deere eldeb xydelmerinyidilji ja-buuldag baina.

Deere zaagdahan byxii xem-zejabuulganuudilji zybeor ba xysed xeregleed baigaa xadaa, ytegel ba jyriin sabşalangai urgasaa 100-150 ceentner xyrter deeselxe baina. M. Bitajev. BMASSR-ei Narkomzeemei agro-noom.

